

INFORMATIE BULLETIN

december 2016 no.18

INFORMATIE BULLETIN

WERKBEZOEK SEPTEMBER 2016

De Stichting Estia (jarenlang donateur van Semper Amici) had eerder aangegeven benieuwd te zijn naar de resultaten van het werk van Semper Amici. Daarom hebben wij twee leden van deze stichting uitgenodigd ons te vergezellen op onze reis naar Iasi in september 2016. Daartoe gingen wij een dag eerder dan de cursisten al naar Iasi onder meer om een bezoek te brengen aan de praktijk van Viorel en Olguta Olarasu die een aantal jaren geleden in het kader van het Water en Vuur Project hun praktijk hebben voorzien van stromend water en centrale verwarming. Na dit bezoek hebben zij enkele dagen de cursus bijgewoond en gesprekken gevoerd met Roemeense deelnemers en bestuursleden van de SMMF.

Een impressie van Erik van Monsjou:

Wij hebben bijzonder genoten van de gelegenheid een deel van de cursus te mogen meemaken.

Hierbij een paar indrukken die wij tijdens ons bezoek aan Iasi hebben opgedaan.

We zijn zo vrij daaraan ook nog een paar suggesties te koppelen in de hoop dat we daarmee ook nog een (klein) steentje kunnen bijdragen aan het succes van Semper Amici.

1. ten aanzien van Roemenië

- wij realiseren ons dat wij slechts een klein stukje van dit grote land hebben gezien, maar de staat van ontwikkeling is ons behoorlijk meegevallen; de wegen, de stad Iasi, het vliegveld etc. waren goed onderhouden en de >

INHOUD

- Voorwoord van de voorzitter
- Verslag nascholing September 2016
- Verslag congres oktober 2016
- Vrienden van Semper Amici
- ANBI
- Plannen 2017
- Tot slot

VAN DE VOORZITTER

Als je nu in Iasi komt zie je een mooie stad, die overal wordt opgeknapt, waar veel terrassen zijn en waar de mensen tot laat in de avond gezellig bij elkaar zitten en royaal drankjes nuttigen. Een moderne Europese stad met veel vertier. Hoe anders is dat op het platteland. Ik mocht dat weer eens ervaren toen ik voor een praktijkbezoek was uitgenodigd in Andriesieni, een dorp zo'n 60 km ten noorden van Iasi, bijna tegen de grens met Moldavië.

Ik werd opgehaald door de zoon van collega Carmen Hamod, die net als zijn vader en moeder ook geneeskunde studeert. Met de Ford Fiesta van zijn vader reden we soepel over moderne asfaltwegen naar het noorden. Na bijna 50 km was de afslag naar Andriesieni. Daar werd het asfalt al wat minder glad en de eerste kuilen verschenen; na twee km was er helemaal geen asfalt meer en reden we de resterende tien km over onverharde stoffige stenige wegen, bijna stapvoets, anders zou de auto uit elkaar rammelen. Dat is de tragiek van het platteland: gemeentes hebben hoegenaamd geen geld voor onderhoud van de wegen. Het dorp waar de praktijk zich bevond telde zo'n 6000 inwoners en de praktijk werd gerund door twee dames, die beiden in Iasi wonen en elke dag dat zojuist beschreven traject moeten reizen. Gevraagd waarom ze niet in het dorp zelf wilde wonen keek Carmen mij aan met een blik van "ben je wel goed bij je hoofd?". En zo is het met de meest dorpen rond de grotere steden. Ons idee van lekker buiten wonen is in Roemenië van een heel andere orde. Daar is nog een wereld te winnen. In de praktijk zag ik het hele leven in een ochtend voorbijkomen; er was een baby van negen dagen oud en een dame van 90 jaar en alles daartussen. Dat blijft het mooie van huisartsgeneeskunde, ook in Roemenië. Opvallend was dat veel patiënten niet naar het ziekenhuis willen, omdat dat zo ver is en er is alleen een treinverbinding die twee maal per dag het dorp met Iasi verbindt. Auto's hebben de meeste inwoners niet, hooguit een paard en wagen. Dat doet uiteraard een extra beroep op de kennis en vooral kunde van de huisartsen op het platteland.

Semper Amici zal hen blijven stimuleren om dit mooie vak te blijven uitoefenen

Paul Heuberger, voorzitter

bevolking zag er zeker niet ondervoed of ongezond uit. Deze ontwikkeling, voor jullie zo duidelijk zichtbaar over de lange periode waarin jullie daar actief zijn, moet jullie deugd doen!

- *de plattelandspraktijk die wij mochten bezoeken (Viorel en Olguta) leek behoorlijk georganiseerd, maar naar onze maatstaven valt daar natuurlijk nog veel te winnen.*
- *het water en vuur project moet voor hun een goede steun zijn geweest en we vragen ons af of niet ook elders iets dergelijks zou kunnen worden ondersteund. Wij zouden dan wel, onder het motto „voor wat hoort wat” vragen om andere praktijken actief te benaderen met de mogelijkheden die Semper hun kunnen bieden.*
- *ook ten aanzien van de door jullie georganiseerde nascholingscursussen zou ons inziens wat meer van de Roemeense G.P's gevraagd mogen worden. Mooi zou zijn indien er een echte Roemeense „trekker” zou opstaan die dan ook de angst voor de Engelse taal die bij sommigen schijnt te leven, zou kunnen wegnemen.*
- *misschien is het een idee om iedere Roemeense cursist te vragen ten minste twee collega's enthousiast te maken voor het Hollandse initiatief.*
- *die cursisten nog een evaluatie te vragen via een enquête zou ook kunnen helpen.*

2. ten aanzien van Semper Amici

- *jullie zijn de motor van de stichting en het lijkt belangrijk dat de continuïteit gewaarborgd zal gaan worden.*
- *jullie pogingen om verandering in het Roemeense systeem te brengen heeft zowel steun van onderen (de artsen die de cursus volgden) als van boven (politiek, artsenorganisatie) nodig.*
- *jullie spraken ook al over aansluiting bij de specialisten. Introductie van “duo dagen” lijkt een goede optie. Zouden de Roemeense specialisten desgevraagd niet bereid zijn om hun kennis in de cursus te delen zoals ook Nederlandse specialisten dat doen?*

VERSLAG VAN DE CURSUS SEPTEMBER 2016

Van 8 tot en met 14 september heeft Semper Amici in samenwerking met de WDH Midden Nederland een nascholing verzorgd voor Nederlandse en Roemeense huisartsen met als titel “Ontwikkelingen in de Ouderzorg”.

In samenwerking met de collegae in Roemenië was een programma samengesteld van drie dagen voor beide groepen. De Nederlandse deelnemers bezoch-

ten daarnaast traditiegetrouw een huisartsenpraktijk en maakten een onvergetelijk tocht naar de befaamde kloosters in Bucovina.

Arie van Beelen en Cassandra Zwaan-Gagenel verzorgden een onderdeel over Polyfarmacie; een workshop met theorie maar ook met oefenen met casuïstiek.

Willem Oudegeest, revalidatiearts uit Meander Medisch Centrum heeft een aantal workshops voor zijn rekening genomen. De Nederlandse huisartsen maakten (hernieuwd) kennis met de drama-driehoek (transactionele analyse) terwijl de Roemeense huisartsen met Theo Voorn oefenden in arts-patiënt communicatie.

Willem Oudegeest besteedde aandacht aan vallen en opstaan en capita selecta uit de Revalidatiegeneeskunde. De workshops waren interactief, deelnemers gingen zelf aan de slag met rollenspel, oefeningen in

vallen en opstaan, en lichamelijk onderzoek, waarbij Willem niet schroomde als patiënt te figureren. De geschiedenis en rol van de wijkverpleegkundige in Nederland, stond eveneens op het programma. Al enige jaren terug was door het bestuur van de Societatea Medicilor de Familie Iași gevraagd om een toelichting hoe in Nederland de wijkverpleging functioneert. Claire van de Wakker, Wijkverpleegkundige bij Buurtzorg in Amersfoort, was aangezocht om dit onderdeel te presenteren. Helaas kon zij wegens gezondheidsredenen niet meereizen naar Iași, maar zij had gezorgd voor een uitstekende film met de oprichter van Buurtzorg Jos de Block, die een uitstekend beeld schetste van de organisatie van Buurtzorg.

Kunst en ziekte. Een quiz gemaakt en gepresenteerd door Theo Voorn.

Aan de hand van een serie bekende schilderijen konden de deelnemers kijken of zij een diagnose konden stellen bij de geportretteerde personen. Dat bleek nog knap lastig. Leren kijken en interpreteren is een kunst. Het laatste onderwerp van deze nascholing ging over de palliatieve zorg. Voor de Roemeense huisartsen een belangrijk maar lastig onderwerp.

Gedurende de drie dagen nascholing was er een vaste kern van Roemeense huisartsen die het gehele programma volgden. Daarbij waren per onderwerp deelnemers die een enkele workshop volgden. Het blijft puzzelen op welke dagen en tijden een nascholing in Roemenië het best kan worden georganiseerd. Dit heeft ook alles te maken met het feit, dat de huisartsen vaak aanwezigheidsplicht hebben, die onverwacht door de zorgverzekeraar gecontroleerd kan worden.

De bezoeken van de Nederlandse huisartsen aan de Roemeense praktijken leverden weer veel inspiratie en feedback op.

Zo verrichte Cassandra Zwaan met Michiel Kraanen als assistent een kleine chirurgische ingreep, bezochten enkele mensen het immense zigeunerdorp Ciurea en waren in de praktijk bij Maria Ionita geïmponeerd door de druk waaronder daar gewerkt moet worden.

De week werd afgesloten met een diner op een terras aan boulevard Stefan Cel Mare, aangeboden door het bestuur van de Societatea Medicilor de Familie Iași.

BEZOEK AAN HET ROEMEENSE “NHG CONGRES”

Semper Amici was uitgenodigd enkele voordrachten te houden op het (inter-)nationale congres van de Societate Nationale de Medicina Familiei, de Roemeense tegenhanger van het NHG.

De voordrachten werden gehouden door Cassandra Zwaan-Gagenel en Arie van Beelen.

Thema was ‘Eenheid tussen multidisciplines’ en werd gehouden in Iași van 26-29 oktober. Omdat er verschillende buitenlandse sprekers uit verschillende landen waren uitgenodigd was het congres bestem-

peld als internationaal, dat had kennelijk een betere uitstraling en had kennelijk ook gewerkt gezien de bijna 1000 deelnemende huisartsen. Het verband tussen het thema en de workshops en lezingen was ons niet altijd even duidelijk. Er waren veel workshops van de verschillende ‘NHG’-werkgroepen, waaronder de groepen cardiovasculair, diabetes, voeding voor kinderen en vaccinaties. Er waren veel parallelsessies in diverse zalen gesitueerd om het nieuwe hart van Iași: het Cultuurpaleis met het achterliggende park en shopping mall. Tussen de vele deelnemers ontmoeten wij ook nog Niek de Wit van het Julius centrum die uitgenodigd was om deel te nemen aan de workshops van de gastro-enterologie groep en ook presentaties te geven. Wij waren uitgenodigd om drie presentaties te houden: Diabeteszorg in Nederland, Organisatie en financiële situatie van de Nederlandse huisartsenzorg en een presentatie over Organisatie van de ANW-zorg. Daarnaast werden wij ook betrokken bij plannen voor de toekomst. De discussie over de Diabeteszorg in Roemenië was een duidelijk voorbeeld hiervan, met onze presentatie die duidelijk maakte dat Diabeteszorg uitstekend uitgevoerd kan worden door huisartsen, was koren op de molen van de huisartsbeleidsmakers voor de diabeteszorg. Helaas mocht het niet echt baten, de diabeteszorg is al jaar en dag domein van de diabetologen en restricted area voor de huisarts. De hoogleraar diabetoloog die aanwezig was liet zich niet vermurwen ondanks duidelijke argumenten dat verandering nodig was, al zouden huisartsen bijvoorbeeld alleen maar metformine mogen initiëren. Gelukkig was er ook een videoboodschap van een diabetoloog uit Timisoara die wel overtuigd was van de noodzaak van verandering. De argumenten die de huisartsen aanvoerden waren ons inziens zeer steekhoudend: het aantal diabetologen was lang niet dekkend om alle diabeten in Roemenië te behandelen, als deze een minimum aan zorg zouden moeten bieden aan alle diabeten zouden ze 35 patiënten per dag moeten zien, terwijl ze niet eens het maximum van 20 per dag halen omdat ze druk bezig zijn recepten voor te schrijven voor alle diabeten. Opvallend is ook dat een groot deel van de DM2 patiënten zijn ingesteld op de nieuwere duurdere insulines, kennelijk reikt de arm

van de farmaceutische industrie ook ver in Roemenië. Er was ook een hartekreet van een huisarts in de Donau delta, die aangaf dat er in haar regio slechts één diabetoloog werkte in de grote stad van de regio (Tulcea), die stad was echter praktisch niet bereikbaar voor de inwoners van de delta die afhankelijk zijn van vervoer over water. Om een bezoek aan de diabetoloog te brengen zouden ze naast de tocht over water ook een overnachting moeten boeken in Tulcea, iets wat ze qua tijd en geld niet kunnen veroorloven. Hierdoor lag het aantal behandelde diabeten slechts op 5%! Hier kon de koppige diabetoloog niet omheen en hij gaf aan dat er misschien wel te praten viel om in die regio een uitzondering te bespreken. Helaas regeert het gezonde verstand dus nog niet binnen de gezondheidszorg in Roemenië en mocht onze presentatie ook niet baten. Wat de andere onderwerpen betreft die we presenteerden: op het platteland is de ANW zorg op veel plaatsen al geregeld vanwege de financiële prikkel die door de verzekeraar werd geboden. In de presentaties die de plattelandscollega's hierover gaven was goed te zien dat de ANW zorg vorm had gekregen zoals bij ons voor de tijd van de huisartsenposten. Het bleek echter dat niet iedereen zat te springen om de invoering van ANW diensten, door de verdeeldheid hierover was er ook geen vastomlijnd plan van de werkgroep. Apart is wel dat ze nu praktisch 24-uursdiensten draaien, vrijwel iedere patiënt heeft het privé nummer van zijn huisarts en kan hem of haar dag en nacht bellen, feitelijk de situatie zoals bij ons voor de 70-er jaren, toen er nog geen waarneemgroepen bestonden. Voor de plannen inzake vernieuwing van de huisartsenzorg waren we gevraagd het Nederlandse systeem toe te lichten. De interesse voor deze presentatie bleek echter niet groot, misschien ook door het vroege uur waarop deze gehouden werd. De zorgverzekeraar, de regering en zorgmakelaars zijn druk bezig met allerlei plannen, iets wat de collega huisartsen zorgen baart, omdat ze er niet veel bij betrokken worden. Er bestaat in Roemenië niet zoiets als een LHV die de belangen behartigt en bespreekt met de stakeholders. Er is wel een KNMG achtige organisatie die dit doet, maar die voor verschillende specialismen optreedt en dus verschillende (soms strijdige) belangen behartigt. Er was ook een presentatie van een beleidsmaker uit de Republiek Moldavië die ook bezig waren met vernieuwing van de eerstelijnszorg. Getuige haar presentatie waren ze daar slagvaardiger dan in Roemenië en werden in rap tempo allerlei (ons inziens goede) wijzigingen doorgevoerd, hoewel zij wel toegaf dat dit meer top-down gebeurde en dat het 'veld' weinig idee had welke visie erachter zat.

Het hele congres was goed georganiseerd met goede audiovisuele middelen, moderne zalen en een professionele congresorganisatie, ook het sociale programma ontbrak niet dat natuurlijk op Roemeense leest was geschoeid. Het was goed te zien dat onze collega's op de goede weg zijn, hoewel het langzaam gaat; aan hun inzet zal het echter niet liggen.

VRIENDEN VAN SEMPER AMICI

Vanaf nu spreken we niet meer van donateurs maar van Vrienden van Semper Amici.

Semper Amici blijft met uw steun actief in Iași en omgeving. Mocht u een keer met ons mee willen reizen dat kunt u ons dat laten weten via een e-mail of telefoontje.

Huisartsen of specialisten die aan nascholing in Roemenië willen deelnemen of zelf (na)scholing willen geven kunnen dat kenbaar maken via info@semperamici.nl

Wij zullen u dan over de mogelijkheden informeren.

Semper Amici heeft een vaste groep 'vrienden' waarvan velen al sedert de oprichting van onze stichting in 2000. Talloze huisartsen gingen met ons mee naar Roemenië, als vrienden.

Ons project is in de loop van de jaren uitgegroeid naar een samenwerkingsproject met als voornaamste doelstelling: investeren in kennis en inspiratie.

ANBI

Semper Amici is aangewezen als Algemeen nut beogende instelling (ANBI). Dat betekent dat uw gift fiscaal aftrekbaar is. RSIN/Fiscaal nummer ANBI: 815570181

PLANNEN 2017

Met het bestuur van de Societatea Medicilor de Familie Iași wordt overleg gevoerd om de initiatieven opgedaan tijdens onze laatste bezoek voor 2017 vorm te geven.

Later wordt u daarover geïnformeerd.

TOT SLOT

Op onze website www.semperamici.nl kunt u onder het kopje historie lezen hoe in 1997 het initiatief werd genomen om mee te gaan helpen aan de ontwikkeling van de eerstelijns zorg in Roemenië en dan met name in Iași. Hoe in 2000 dit Roemenië project werd omgezet in de Stichting Semper Amici.

Komend jaar komen wij twintig jaar in Iași en omgeving. Wij hebben vaak te horen gekregen dat het een kleinschalig project is, maar dat zijn kracht haalt en slaagt door het bieden van continuïteit.

In de komende tijd gaan wij ons buigen over het borgen van deze continuïteit, door enerzijds 'Vrienden van Semper Amici' mogelijk uit te breiden en in onze plannen in te steken op nieuwe ontwikkelingen en vormen van samenwerking.

BESTUUR

Paul Heuberger, voorzitter

Arie van Beelen, huisarts, vice voorzitter

Erna van Muijden-Karssen, secretaris penningmeester

Cassandra Zwaan-Gagenel, huisarts, bestuurslid